

## A rendszer változtatható

1991 május 3.

Mostanában nem is találkozom olyan kollégával, aki ne panaszkodna elégedetlenkedve: több, mint egy fél évnél kellett eltenie ahhoz, hogy a minisztérium állást foglaljon a pedagógusokat égetően érintő kérdésekben. Az intézményi vezetőkkel szemben támasztott követelményekről, és a megfelelő felsőfokú pedagógiai végzettséggel, vagy iskolai tanítási gyakorlattal nem rendelkező intézményi vezetők megbízatásának visszavonásához szükséges kezdeményezésről. A pedagógus társadalom azonban számos jelét tapasztalja annak, hogy a legfelső szintű vezetésben ellentmondó jelenségek, az ügymenetet gátló, régről visszamaradt csomók igyekeznek elfeledtetni velünk, hogy milyen közoktatást szeretnénk.

Egyre inkább kialakul az a vélemény, hogy a mai minisztériális vezetéstől nem, alig, vagy csak megkésve várható segítség és kezdeményezés az iskolai viszonyok átalakításához, mert az esetleges támadások következményeit nem vállalja a vezetés. Egy olyan iskolát és nevelőtestületet szeretnék ezért bemutatni, amely többre volt képes, mint amit a főhatóság magatartása alapján az iskolák ma általában vállalni tudnak.

1990-ben vezetőválasztás volt a lakitelki iskolában. A testület kétharmadának támogatásával megválasztott új vezetés következetességet ígért, és azt, hogy a testület mindenkori szándékának: a gyermeknevelés szükségleteinek megfelelően szervezi meg a munkát. Ezért alsó tagozatban áttértek a nagyfelmenő rendszerre. Minden tanítónak és tanárnak szabad választási lehetőséget adtak a számára legeredményesebben megvalósítható tanítási program, módszer, nevelési – képzési rendszer kiválasztására. Megszüntették a diszkriminatív csoportképzést, és demokratikus, esélyeket javító, beilleszkedést segítő csoportalkotási eljárás mellett foglaltak állást. Bevezették – a fakultációs sáv felhasználásával – az erkölcsan

oktatását. A község magasan kvalifikált református lelkésze és katolikus plébánosa tanítja ezt a tárgyat. Tartalmilag átformálták a technika tárgyat. Kialakulóban van a gazdaszonyképzésre orientáló tanítás. Megváltoztatták a munkaközösségvezetők szerepét. A korábbiakban kialakult ellenőrző-értékelő funkciót kiiktatták, viszont megerősítették az önképzést szervező szerepet. Látna a megyei pedagógiai intézet tehetetlenségét és szakszerűtlenségét, a testület saját kezébe vette a gyermekek iskolaközi versenyeztetésének és a nevelők továbbképzésének szervezéséhez kötődő munkák jelentős részét.

Az iskola élete a demokratizálódás, a hátrányos helyzetből fakadó egyenlőtlenségek csökkentése, a község szolgálata irányába formálódik. Még márciusban sem emelkedett a menza térítési díja, mert az iskola vállalta, hogy a gazdálkodás ésszerűsítésével kompenzálja a nyersanyagárban jelentkező különbözetet. Saját szervezésében végez karbantartást, felújítást, miután megszűnt a pénzt, értéket emésztő bürokratikus GAMESZ.

Elindult az iskola a határozott nevelési-képzési célokat vállaló, a továbbhaladási esélyt minden tanuló számára egyformán növelő intézmény kialakulásának útján. Minden világnézetet türelemmel fogad el, de felelősséget vállal a tagadás, a totális liberalizmus romboló hatásainak leküzdése terén.

A testület ez év februárjában, kemény vitát követően olyan bevezetési rendszert alakított ki, amelynek sarkalatos tétele az volt, hogy a kollégák valamilyen felelősséggel dolgozó, jól felkészült pedagógusok, akiknek nevelő, tanító munkájában két tényező jelenthet különbséget: az iskolázottság, a képzettség mértéke és a gyakorlottságból fakadó tapasztalatok különbözősége. Ezért úgy határozott a testület, hogy végzettség és a szolgálati évek alapján készít besorolási táblázatot. A javaslatot a testület 1 ellenszavazattal, 7 tartózkodás mellett nagy többséggel fogadta el. A testületi döntés pontos végrehajtását két szakszervezet vezetője ellenőrizte: a PSZ és a PDSZ-é. A besorolási fokozatnak megfelelő bérek és a kiegészítések kialakítása úgy történt meg, hogy a teljes nevelőtestület átlagos bérfejlesztése pontosan 30 százalékkal lett. Kiderült, hogy lehet változtatni az iskola életén – külső vagy felső szabályozás hiányában is.